

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

พฤติกรรมตลาดผ้าไหม บ้านคำพี้ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

โดย

นางสาวอารียา ประภาพรหม

กุมภาพันธ์ 2543

ประธานกรรมการที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา ไตรวิทยาคุณ

ภาควิชา/คณะ : ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทราบสถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของผู้ทอผ้าไหม 2) ทราบพฤติกรรมตลาดผ้าไหมบ้านคำพี้ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม 3) ทราบปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการตลาดผ้าไหม ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือผู้ผลิตผ้าไหมในบ้านคำพี้ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งได้จากการใช้ข้อมูลจากประชากรที่ทอผ้าไหมทั้งหมดในหมู่บ้านคำพี้ จำนวน 96 ราย โดยการสัมภาษณ์ จากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงพรรณนา (Descriptive Method) โดยสถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ผลการวิจัยมีดังนี้

สถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากมีอายุเฉลี่ย 58 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และสมรสแล้วมีรายได้จากการขายผ้าไหมเฉลี่ย 8,947 บาทต่อปี มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2 คน มีประสาการันท์

ในการทอผ้าไหมเฉลี่ย 23 ปี มีการฝึกอบรมเฉลี่ย 1 ครั้งต่อปี มีการติดต่อสื่อสารกับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในการผลิตผ้าไหมและการตลาด และร้อยละ 96.88 เป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้าไหมในหมู่บ้านกำพี้

พฤติกรรมตลาดผ้าไหม ผลการวิจัยผู้ให้ข้อมูลเสียค่าวัตถุดิบในการทอผ้าไหมเฉลี่ย 2,105 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ซึ่งประกอบด้วยค่าไหมยืนและไหมพุ่งเฉลี่ย 1,952 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และค่าสีย้อมเส้นไหมเฉลี่ย 152 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ผู้ให้ข้อมูล ร้อยละ 43.75 มีการผลิตเส้นไหมเพื่อใช้ในการทอผ้าไหมเอง การผลิตผ้าไหมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดยึดการทอผ้าไหมเป็นอาชีพรองและรูปแบบการผลิตจะผลิตเป็นผ้าผืน มีการผลิตในรูปแบบผ้าไหมเป็นผืนทั้งหมด

โดยมีการทอผ้าไหมตามแบบและลวดลายดั้งเดิมตั้งแต่บรรพบุรุษ ในการผลิตแต่ละครั้งมีการใช้เงินทุนของตนเอง และการตลาดผ้าไหมมีการรวมกลุ่มกันจำหน่ายผ้าไหมเป็นส่วนใหญ่ โดยมีการจำหน่ายเป็นเมตรในระบบเงินเชื่อ มีการจำหน่ายผ้าผืนและผ้าลายในราคาเมตรละ 400 และ 500 บาท ตามคุณภาพของผ้าไหม และถูกกำหนดราคาโดยเจ้าหน้าที่ของร้านสวนจิตรลดา

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจผ้าไหม ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลประสบปัญหาเกี่ยวกับเส้นไหม เนื่องจากเส้นไหมไม่เพียงพอในการทอผ้าไหมในแต่ละครั้ง รวมทั้งคุณภาพของเส้นไหมและปัญหาราคาคนเส้นไหมที่มีราคาแพง สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการตลาดเกือบทั้งหมดมีปัญหาเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้า ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการจำหน่ายผ้าไหมเกือบทั้งหมดมีการจำหน่ายผ้าไหมโดยเงินเชื่อ ทำให้ไม่มีเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจในการทอผ้าไหมในครั้งต่อไปและปัญหาเกี่ยวกับการผลิตผ้าไหม พบว่า ในการผลิตผ้าไหมมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและใช้เวลานานในการผลิตแต่ละผืน